

ASIA Huolellisuus ja hyvä hallinto kuntalaisaloitteen käsittelyssä**KANTELU**

Kantelija arvostelee oikeuskanslerille 30.8.2018 osoittamassaan kantelussa Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveystieteiden (Eksote) menettelyä, kun se ei ole vastannut hänen sairaankuljetuksen logistisesta järjestämisestä 18.4.2017 tekemäänsä aloitteeseen. Edelleen kantelija arvostelee Lappeenrannan kaupungin menettelyä, kun se ei ole vastannut hänen vanhusten hoidosta 27.8.2017 tekemäänsä aloitteeseen.

SELVITYS

Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveystieteiden on antanut 17.10.2018 päivätyn selvityksen.

VASTINE

Kantelija ei ole antanut hankitusta selvityksestä vastinetta.

RATKAISU**1 Arviointi****1.1 Kantelijan sähköpostikirjoitus 18.4.2017**

Eksoten selvityksen mukaan kantelija oli lähettänyt 18.4.2017 sähköpostiviestin kuntayhtymän hallituksen puheenjohtajalle ja kopiona kuntayhtymään logistiikkapäällikölle sekä Kelan virkailijalle. Viesti oli otsikoitu seuraavasti: ”Sairaan kuljetusten logistinen kustannustehokkuus (Eksote/Kela/Taksi Saimaa)”. Kantelija oli sähköpostitse kirjoittanut asiasta jo maaliskuussa 2017 logistiikkapäällikölle ja Kelan virkailijalle ja asiasta oli tuolloin käyty sähköpostikeskustelua.

Selvityksen mukaan kuntayhtymän puheenjohtaja oli lähettänyt kantelijan 18.4.2017 lähettämän viestin kuntayhtymän terveys- ja vanhustenpalvelujen johtajalle, joka oli edelleen välittänyt viestin logistiikkapäällikölle ja tietohallintojohtajalle. Asiasta käydyn sähköpostikeskustelun jälkeen terveys- ja vanhustenpalvelujen johtaja oli marraskuussa lähettänyt vastauksen kuntayhtymän puheenjohtajalle ja kopion kuntayhtymän toimitusjohtajalle.

Kantelija ei viestissään ilmaissut kysymyksessä olevan kuntalaisaloite ja koska kantelijan viestin muotoilu oli tulkinnanvarainen, ei asiaa oltu käsitelty kuntalain tarkoittaman aloitteena vaan toimenpide-ehdotuksena. Selvityksessä on todettu, että asiaa kuitenkin käsiteltiin selvityksestä ilmenevällä tavalla kuntayhtymässä ja asiasta keskusteltiin myös kantelijan kanssa sähköpostitse ja puhelimitse.

Kuntalain 23 §:n 1 momentin mukaan kunnan asukkaalla sekä kunnassa toimivalla yhteisöllä ja säätiöllä on oikeus tehdä aloitteita kunnan toimintaa koskevissa asioissa. Aloitteen tekijälle on ilmoitettava aloitteen johdosta suoritettavat toimenpiteet.

Kuntalain 64 §:n 1 momentin mukaan kuntayhtymään sovelletaan, mitä kunnasta säädetään 23 §:ssä.

Totean, että kantelijan 18.4.2017 lähettämä sähköpostikirjoitus on ollut mahdollista ymmärtää Eksoten selvityksessä esitetyllä tavalla. Kirjoituksen sisällön ja siinä käytettyjen ilmaisujen perusteella se on ollut tulkinnanvarainen eikä ollut yksiselitteisesti ymmärrettävissä kuntalaissa tarkoitetuksi aloitteeksi. Käytettävissäni olevan selvityksen perusteella minulla ei ole perusteita arvioida Eksoten toimineen asiassa lainvastaisesti tai laiminlyöneen velvollisuuksiaan, kun se on käsitellyt kantelijan kirjoituksen esittämällään tavalla toimenpide-ehdotuksena eikä kuntalain tarkoittamana aloitteena.

1.2 Kantelijan sähköpostikirjoitus 27.8.2017

Eksoten selvityksen mukaan kantelija lähetti Lappeenrannan kaupungin kirjaamoon 27.8.2017 sähköpostitse viestin, joka oli otsikoitu ”Kuntalain 28 §:n mukainen aloite 27.8.2017: Vanhusten hoidon tila kaupungissamme”. Kaupungin hyvinvointipalvelujen kehittämispäällikkö siirsi aloitteen 13.9.2017 Eksoten vastattavaksi, koska Eksote vastaa Etelä-Karjalan alueella vanhusten palvelujen järjestämisestä ja tuottamisesta. Eksoten terveys- ja vanhustenpalvelujen johtaja ja kehitysjohtaja vastasivat aloitteeseen 13.10.2017 päivätyllä vastauksella, joka oli osoitettu Lappeenrannan kaupungille ja toimitettu hyvinvointipalvelujen kehittämispäällikölle ja kopiona kaupungin kirjaamoon. Inhimillisen erehdyksen ja informaatiokatkoksen vuoksi vastausta ei toimitettu kantelijalle.

Olen edellä kohdassa 1.1 viitannut kuntalain 23 §:ään. Kuntalakia koskevan hallituksen esityksen (HE 268/2014 vp) lain 23 §:ää koskevien yksityiskohtaisten perustelujen mukaan aloite on kunnassa käsiteltävä siinä viranomaisessa, jolla on toimivalta aloitteen tarkoittamassa asiassa. Esityksen mukaan aloitteen tekijälle on ilmoitettava aloitteen johdosta suoritettavat toimenpiteet. Hyvään hallintoon kuuluu, että aloitteen tekijä saa kohtuullisen pian aloitteen jätettyään tiedon siitä, mikä kunnan viranomainen käsittelee aloitteen ja missä aikataulussa. Kun aloite on käsitelty, aloitteen tekijälle tulee ilmoittaa toimenpiteet, joihin mahdollisesti ryhdytään tai on jo ryhdytty tai lähettää tiedoksi päätös, että aloite ei anna aihetta toimenpiteisiin.

Hallintolain 2 luvussa säädetään hyvän hallinnon perusteista ja luvun 7 §:ssä niihin kuuluvasta palveluperiaatteesta ja palvelun asianmukaisuudesta. Säännöksen perusteella asiointia viranomaaisessa ja keinoja asioinnin järjestämiseen on pyrittävä arvioimaan erityisesti palvelujen käyttäjien näkökulmasta. Asianmukaisuus tarkoittaa muun muassa sitä, että palvelujen käyttäjä pääsee palveluihin ja saa asiansa käsiteltäväksi sekä käsitellyksi lain edellyttämällä tavalla.

Kuntayhtymän on kuntalain 23 §:n 1 momentin mukaan tullut ilmoittaa kantelijalle hänen aloitteensa käsittelystä. Selvityksen mukaan tieto kantelijan aloitteen perusteella suoritetuista toimenpiteistä ja Eksoten aloitteeseen antama vastaus ovat erehdyksessä jääneet toimittamatta kantelijalle. Selvityksen liitteenä olevista sähköpostiviesteistä Eksoten ja Lappeenrannan kaupungin välillä käy ilmi, että asian käsittely on keskeytynyt aloitteeseen laaditun vastauksen jälkeen siten, että kuntayhtymän ja kaupungin kesken on jäänyt sopimatta, kumpi osapuoli vastauksen toimittaa kantelijalle. Koska sähköpostiviestien perusteella vastauksen laatiminen kuului kuntayhtymän tehtäviin ja yhtymä sen laati, olisi kuntayhtymän näkemykseni mukaan tullut varmistaa, että vastaus toimitetaan kantelijalle. Asian käsittely ei mainitulta osin ollut hyvän hallinnon edellyttämällä tavalla huolellista, mikä johti siihen, että kuntalain 23 §:n 1 momentissa säädetty velvollisuus toimenpiteistä ilmoittamisesta laiminlyötiin.

2 Johtopäätökset ja toimenpiteet

Kantelijalle ei ollut tiedonkulussa olleen katkoksen vuoksi ilmoitettu mihin toimenpiteisiin hänen kuntalain 23 §:n 1 momentin mukainen aloitteensa oli johtanut eikä hänen tietoonsa ollut saatettu aloitteeseen annettua vastausta. Lainkohdassa säädetty velvoite oli siten laiminlyöty eikä toiminta ollut ollut huolellista.

Saatan Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveyspiirin kuntayhtymän tietoon mainitun näkemykseni ja kiinnitän kuntayhtymän huomiota kuntalain 23 §:n 1 momentin soveltamiseen ja hallintolaissa säädettyjen hyvän hallinnon perusteiden noudattamiseen.

Apulaisoikeuskansleri

Mikko Puumalainen

Esittelijäneuvos

Marjo Mustonen

OIKEUSKANSLERINVIRASTO
